නිබ්බාන

දිය සුළියේ රහස

පටිච්චසමුප්පාදය සහ විමුක්තිය පිළිබඳ විචාරාත්මක දැක්මක්

NotebookLM

සංසාරය යනු දිය සුළියකි

දිය සුළියක් යනු ගලා බසින ජල ධාරාවට විරුද්ධව ඇතිවන ක්‍රියාවලියකි. එය ඝන ද්‍රව්‍යයෙක් හෝ පුද්ගලයෙක් නොවේ. අවිද්‍යාව නිසා සිතන, 'මම' යැයි අල්ලා ගන්නා දෙය දිය සුළියක් වැනි ක්‍රියාවලියක් පමණි.

දිය සුළියට නමක් දුන් පමණින් එය සත්‍යයක් නොවේ.

පුද්ගලයා යනු මායාවකි

දිය සුළිය පවතින තාක් අප ඊට 'දීය සුළිය' යැයි කියමු. එලෙසම විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප එකිහෙක ගැටෙමින් පවතින තාක් 'පුද්ගලයා' යැයි ව්‍යවහාර කරමු.

"නාම රූප සහ විඤ්ඤාණ අතර පවතින අන්‍යෝන්‍ය බැඳීම පුද්ගලයා ලෙස පෙනී සිටියි."

NotebookLM

භවයේ එන්ජීම: විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප

මව් කුසක දරුවකු පිළිසිඳ ගැනීම යනු **විඤ්ඤාණය බැස** ගැනීමයි. විඤ්ඤාණය නොමැති නම් නාම-රූප වැඩෙන්නේ නැත. නාම-රූප නොමැති නම් විඤ්ඤාණයට පිහිටක් නැත.

මෙය අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් එකිනෙක මත යැපෙන ක්‍රියාවලියකි.

නළ කලාප උපමාව

සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ වදාළ පරිදි,
එකිනෙකට හේත්තු වූ නළ කලාප (බට කෝටු)
දෙකක් මෙන් විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප පවතී.

එකක් ඇද දැමුවහොත්,
අනෙක ද ඇද වැටේ.

NotebookLM

කාලය දිය වී යයි

පටිච්චසමුප්පාදය අතීත, වර්තමාන, අනාගත ලෙස බෙදා වෙන් කළ යුතු නැත. එය ‘අකාලික’ ධර්මයකි. මේ මොහොතේම දැකිය හැකි ‘සන්දිට්ඨික’ සත්‍යයකි.

සම්මත විවරණයේදී අවිද්‍යාව අතීතයටත්, ජාතිය අනාගතයටත් තල්ලු කරයි. නමුත් ප්‍රඥාවන්තයා එය මේ මොහොතේම දකී.

NotebookLM

හරයක් නොමැති කෙසෙල් කඳ

කෙසෙල් කඳක ස්ථිර අරටුවක් නොමැත; ඇත්තේ පතුරු පමණි. එලෙසම, විදර්ශනා නුවණින් බලනෙ විට සංස්කාරයන්ගේ (සිතුවිලි සහ දේවල්) කිසිදු සාරයක් හමු නොවේ.

විනිවිද දැකීම

NotebookLM

‘ඇත’ සහ ‘නැත’ යන අන්ත දෙක

ලෝකයා නිතරම ‘ඇත’ (අස්ති) හෝ ‘නැත’ (නාස්ති) යන අන්තයකට වැටේ.

ලෝකයේ හටගැනීම දකින විට ‘නැත’ කියා නොකියයි. ලෝකයේ නිරෝධය, දකින විට ‘ඇත’ කියා නොකියයි. මෙයයි මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව.

NotebookLM

කළු සහ සුදු ගොනුන්

ඇස (සුදු ගොනා) හෝ රූපය (කළු ගොනා) **ප්‍රශ්නය නොවේ.**
ප්‍රශ්නය වන්නේ ඒවා බැඳ තබන ‘රැහැන’ හෙවත් තණ්හාවයි.

Insight:
බන්ධනය ලිහා දැමූ විට, ගොනුන් දෙදෙනා නිදහස්ය. ගැටුමක් නැත.

NotebookLM

නිස්සිත vs අනිස්සිත

සාමාන්‍ය සිත යමක එල්ලී පවතී (නිස්සිත). එනිසා එය සෙලවේ, වෙවුලයි. රහතන් වහන්සේගේ සිත කිසිවක නොඇලී, නිදහස්ව පවතී (අනිස්සිත).

“නිස්සිතස්ස චලිතං - අනිස්සිතස්ස චලිතං නත්ථි”
(Translation: To the dependent, there is trembling; to the independent, there is no trembling).

NotebookLM

දිය සුළිය කොහේ ගියේද?
දිය සුළිය නැවතුණු විට එය කොහේවත් ගියේ නැත.
හේතු නැති වූ විට ඵලය නිරුද්ධ විය.
නිවන යනු යම් තැනකට යාමක් නොව,
දැවෙන ගින්නක් නිවී යාම වැනි තත්වයකි.

NotebookLM

අප්පතිට්ඨිත විඤ්ඤාණය

රහතන් වහන්සේගේ විඤ්ඤාණය නාම-රූපයක් මත නොපිහිටයි. එය හිරු රශ්මිය බිත්තියක නොවැදී අනන්තයට යන්නාක් මෙනි.

මාරයාට පවා එම සිත සොයාගත නොහැක.

පලංචිය සහ ඔරුව

සතිපට්ඨානය වැනි ධර්මයන් පවා පලංචියක් හෝ ඔරුවක් මෙන් භාවිතා කළ යුත්තේ එතෙර වීමට පමණි.

ධම්මා පි වෝ පහාතබ්බා - ධර්මය පවා අතහැරිය යුතුය, එවිට අධර්මය ගැන කවර කතාද?

NotebookLM

අතහැරීමෙන් ලබන ජයග්‍රහණය

මාරයාගෙන් බේරීමට ඇති එකම ක්‍රමය සටන් කිරීම නොව, අයිතිය අතහැරීමයි. ‘මගේ’ යැයි අල්ලා ගැඩීමට දෙයක් නැති තැන, මාරයාට උදුරා ගැනීමට දෙයක් නැත.

මෙය ලොව ශ්‍රේෂ්ඨතම උපායයි.

NotebookLM

පරම ශාන්තිය

සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීම. සියලු උපාදානයන් අතහැරීම. තණ්හාව ක්ෂය කිරීම. මෙය නිබ්බානයයි.

මෙය නිබ්බානයයි.

ඒතං සන්තං, ඒතං පණීතං

NotebookLM